

1. Miejscowość	OSETNO	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI	6. Zawartość załącznika historia cd., istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, bibliografia, źródła, materiały kartograficzne
2. Gmina	Góra		
3. Powiat	górowski		
4. Województwo	dolnośląskie		

Historia cd.: Przynależny historycznie do wsi Niwa zespół dworsko – parkowy z folwarkiem, stanowiący dominantę przestrzenną w krajobrazie, ulokowany jest na pld. od zespołu kościelnego. Folwark, rozplanowany wokół rozległego, czworobocznego dziedzińca znajduje się po pld. stronie założenia. W części centralnej ulokowany jest dwór od pñ. i zach. otoczony niewielkim parkiem krajobrazowym. Część rezydencjonalna od gospodarczej oraz od wsi oddzielona jest murem. Budynek dworu z okazałą, dominującą nad okolicą, wieżą i relikdami fosy jest obiektem wielofazowym o XVI w. zrębie, przebud. w I poł. XVII w., w l. 40-tych XVIII w. i poł. XIX w. Park ze strefą widokową na Barycz datowany jest na I poł. XVIII w., pocz. XX w. Zabudowania gospodarcze, pochodzące z k. XIX i pocz. XX w. zachowane są w nie najlepszym stanie technicznym, w stanie dobrym zachowany jest budynek mieszkalny (rządcówka ?) posadowiony po pñ stronie, przy wjeździe na teren założenia.

Historyczną zabudowę wiejską tworzą, dość gęsto sytuowane zabudowania mieszkalno – gospodarcze i zagrody ulokowane wokół owalnicy oraz przy drogach wiejskich, z obiektami pochodzącymi z k. XIX, pocz. XX w. Są to budynki murowane o prostych, zwartych bryłach, opartych na rzutach wydłużonych prostokątów, kryte stromymi dachami dwuspadowymi, naczółkowymi. Przeważa pokrycie z dachówki w kolorze ceglasmym matowym. Elewacje budynków wykończone tynkiem, rzadziej ceglane. Na terenie wsi zachowane są historyczne, kamienne nawierzchnie (droga, podwórza). W obrębie historycznej drogi biegnącej z miejscowości na pld. nad rzeką Barycz i starorzeczem znajdują się mosty drogowe z ok 1900 r. Po północnej stronie wyznaczając granicę miejscowości i po zachodniej stronie, w pewnym oddaleniu od siedliska wsi, w l. 1914-16 zbudowano linię kolejową Leszno – Krzelów, dziś już nieistniejącą. Z linii tej zachowały się mosty kolejowe nad rzeką Barycz i nad rozlewiskami, pochodzące z 1916 r. Na wsch od wsi, po pñ stronie drogi do Ryczenia, w lesie usytuowany jest cmentarz ewangelicki z k. XIX w.

Istniejące zagrożenia: rozbiórka historycznej zabudowy, przebudowa historycznych obiektów w sposób powodujący naruszenie ich tradycyjnych wartości, lokowanie nowych obiektów w obszarach i w sposób naruszający historyczną kompozycję oraz układ, w miejscach historycznie nieuzasadnionych, w szczególności na zatylach działek, budowa nowych obiektów w ahistorycznej formule, z zastosowaniem materiałów wykończeniowych i kolorystyki obcej lokalnej tradycji budowlanej.

Postulaty konserwatorskie: zachowanie i rewaloryzacja historycznej kompozycji i układu przestrzennego wsi, rozplanowania dróg, placów, przebiegu linii zabudowy, historycznych podziałów funkcjonalnych, prowadzenie działań i robót budowlanych w zabytkach i obiektach historycznych zgodnie z zasadami ochrony zabytków, w nowych obiektach kontynuacja lokalnej tradycji budowlanej w zakresie kompozycji przestrzennej lokalizacji, skali, gabarytów, rozplanowania, formy architektonicznej, zastosowanych materiałów wykończeniowych, zachowanie i utrzymanie historycznych dominant i wyróżników przestrzennych, w tym: zespołu kościelnego, zespołu dworsko – parkowego z ekspozycyjnym przedpołem, zespołów folwarcznych, historycznych mostów, zachowanie i rewaloryzacja szpaleru drzew, zachowanie historycznych kamiennych nawierzchni.

Bibliografia, źródła: Gmina Góra. Studium środowiska kulturowego, M. B. Czystoń, D. Wiśniewska, E. Dymarska, Wrocław 2006, archiwum zakładowe DWKZ

Materiał kartograficzne

Messtischblatt – nr 4364 arkusz SHÜTTLAU 1933 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

sierpień 2024 r.

mgr Beata Basa Miodyńska

